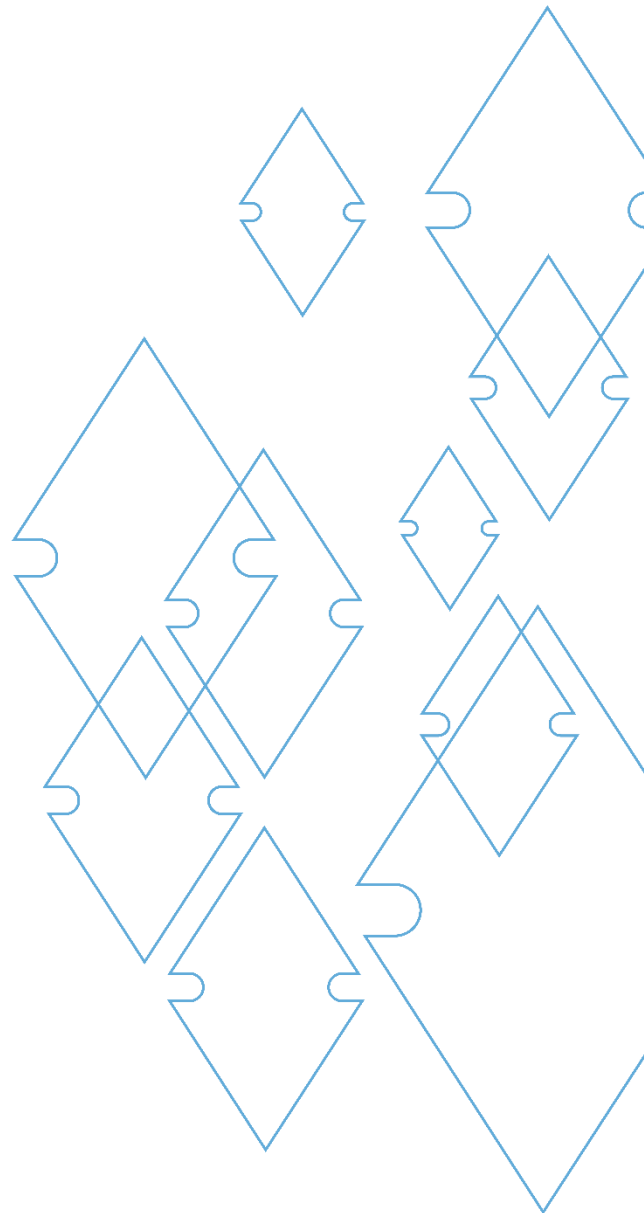

Kymenlaakson maakuntaohjelma 2018-2021

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma

2.2.2017

Sisällys

1. Johdanto	1
2 Suunnittelun lähtökohdat ja tavoitteet	1
2.1 Yleistä maakuntaohjelmasta	1
2. Maakuntaohjelma osana maakunnan suunnittelujärjestelmää.....	2
3. Maakuntaohjelman rooli maakunnallisen tahtotilan muodostajana.....	3
4. Suunnittelualue	5
5. Kymenlaakson maakuntaohjelman alustavat painopistealueet	5
6. Osallistuminen ja vaikutusten arviointi	6
6.1 Taustaa	6
6.2 Osalliset	6
6.3 Vaikutusten arviointiprosessi	6
6.4 Arvioinnin toteutus.....	7
6.4 Ympäristöselostus.....	8
7. Aikataulu.....	9
8. Tiedottaminen ja vuorovaikutus	9
9. Yhteystiedot.....	11

1. Johdanto

Aluekehityslakiin perustuva maakuntaohjelma esittää Kymenlaakson mahdollisuuksiin, tarpeisiin ja erityispiirteisiin perustuvat kehittämisen tavoitteet. Kymenlaakson maakuntahallitus päätti tammikuussa 2017 käynnistää maakuntaohjelman laatimisen vuosille 2018-2021.

Maakuntaohjelman osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa esitetään, miten maakuntaohjelman laatimiseen voi osallistua, miten maakuntaohjelman laatimisesta saa tietoa, miten ja missä vaiheessa osalliset voivat esittää mielipiteensä sekä miten maakuntaohjelman ympäristövaikutukset arvioidaan.

Maakuntaohjelman laadinnassa tavoitteena on avoin ja vuorovaikutteinen prosessi, joka edistää eri tahojen mahdollisuutta saada tietoa ja osallistua suunnitteluun sekä parantaa edellytyksiä sovittaa yhteen eri tavoitteita ja näkökantoja.

2 Suunnittelun lähtökohdat ja tavoitteet

2.1 Yleistä maakuntaohjelmasta

Maakuntaohjelmassa esitetään ja kootaan yhteen maakunnan kehittämistyön yhteinen tahtotila eli keskeiset tavoitteet, toimenpide-ehdotukset ja niiden toteuttamisen voimavarat. Maakuntaohjelma perustuu aluekehityslakiin. Lisäksi maakuntaohjelmaa laadittaessa otetaan huomioon mm. valtakunnalliset alueiden kehittämisen tavoitteet, työ- ja elinkeinoministeriön ohjeet sekä maakuntaohjelmien vertaisarvioinnin tulokset.

Maakuntaohjelma laaditaan maakuntavaltuuston toimikausittain neljäksi vuodeksi ja sitä tarkistetaan tarvittaessa. Maakuntahallitus päätti käynnistää maakuntaohjelman 2018-2021 valmistelun kokouksessaan 23.1.2017. Maakuntaohjelma laaditaan Kymenlaakson Liitossa omana työnä, laajassa vuorovaikutuksessa sidosryhmien kanssa.

Maakuntavaltuusto on hyväksynyt Kymenlaakson voimassaolevan maakuntaohjelman 16.6.2014. Uusi maakuntaohjelma 2018-2021 korvaa edellä mainitun asiakirjan.

Maakuntauudistuksen vaikutus maakuntaohjelmaan

Työ- ja elinkeinoministeriö ohjeisti marraskuussa 2016 maakuntia kauden 2018-2021 maakuntaohjelmien laatimisessa maakuntauudistus huomioiden. Maakuntauudistus tulee muuttamaan merkittävästi maakunnan hallintoa ja toimintatapoja. Tavoitteena on, että uudet maakunnat aloittavat 1.1.2019. Vuonna 2018 suorilla vaaleilla valittava uusi maakuntavaltuusto voi halutessaan tehdä maakuntaohjelmaan muutoksia.

Maakuntauudistuksen myötä aluekehittämisjärjestelmää ja aluekehittämisen strategista suunnittelua uudistetaan. Maakuntien liittojen ja TE-toimistojen tehtävät sekä pääosa ELY-keskusten tehtävistä siirtyvät uusien maakuntien järjestämisvastuulle.

Nyt laadittava maakuntaohjelma valmistellaan muutostilanteessa ja sen rooli aluekehittämisen linjausten jatkuvuuden pohjana on keskeinen uuden maakunnan aloittaessa työnsä.

Maakuntaohjelman laadinta tapahtuu voimassa olevan lainsäädännön puitteissa, mutta ministeriö ohjeistaa maakuntien liittoja seuraamaan maakuntauudistuksen etenemistä ja ottamaan sen myötä tehdyt päätökset

huomioon prosessissa. Jos lakiuudistusten eteneminen vaikuttaa ohjelmatyöhön, tiedot päivitetään tähän osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan.

Uudet maakunnat laativat vuoden 2019 aikana maakuntastrategian. Maakuntaohjelmien suhde maakuntastrategioihin tarkentuu prosessin edetessä.

Myös maakuntajaossa tapahtuva muutos vaikuttaa Kymenlaakson maakuntaohjelman laadintatyöhön. Iitin kunta siirtyy Päijät-Hämeen maakuntaan 1.1.2019 alkaen (hallituksen reformiministerityöryhmän päätös 26.5.2016).

Maakuntaohjelman rakenne

- Maakunnan ja sen osien nykytila ja kehittymismahdollisuudet.
  - o Kuvauksen pohjalta määritellään maakunnan kehittämisen tavoitteet, toimenpiteet tavoitteiden saavuttamiseksi sekä keskeiset hankkeet ja kehittämiskokonaisuudet.
- Toimenpiteiden ryhmittely toimintalinjoihin tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisella tavalla.
- Toteuttamisen kustannusten arviointi ja suunnitelma rahoittajatahoista.
- Maakuntaohjelman suhde EU-rakennerahasto-ohjelmiin sekä kansallisten erityisohjelmiin ja niiden suhde muihin kehittämissuunnitelmiin.

Maakuntaohjelmaan liittyvää lainsäädäntöä

- EY:n direktiivi suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutusten arvioinnista (2001/42/EY)
- Laki alueiden kehittämisestä ja rakennerahastotoiminnan hallinnoinnista (7/2014)
- Laki viranomaisten suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutusten arvioinnista (200/2005)
- Laki viranomaisten toiminnan julkisuudesta (251/1999)
- Maankäyttö- ja rakennuslaki (132/1999)
- Valtioneuvoston asetus alueiden kehittämisestä ja rakennerahastotoiminnan hallinnoinnista

2. Maakuntaohjelma osana maakunnan suunnittelujärjestelmää

Maakunnan suunnittelujärjestelmä perustuu aluepoliittiseen lainsäädäntöön. Maakuntasuunnittelua ohjaavat laki alueiden kehittämisestä (1651/2009) sekä maankäyttö- ja rakennuslaki (132/1999).

Maakunnan suunnittelujärjestelmään kuuluvat maakuntaohjelman lisäksi myös maakuntasuunnitelma ja maakuntakaava. Maakuntasuunnitelmassa osoitetaan maakunnan tavoiteltava kehitys ja kehittämisen yleiset suuntaviivat pitkällä aikavälillä. Maakuntasuunnitelman tavoitteet täsmentyvät maakuntaohjelmassa sekä vuosittaisessa maakuntaohjelman toteuttamissuunnitelmassa ja maakuntakaavassa.

Maakuntakaava on yleispiirteinen suunnitelma alueiden käytöstä maakunnassa. Maakuntakaava on oikeusvaikutteinen ja siinä korostuvat valtakunnallisten, maakunnallisten ja seudullisten näkökulmien yhteensovittaminen ja huomioiminen. Maakuntakaava ohjaa kuntien kaavoitusta sekä viranomaisten muuta alueiden käytön suunnittelua. Maakuntakaava tarkentuu kuntien yleis- ja asemakaavoissa.

Kymenlaaksossa on voimassa viisi vaihemaakuntakaavaa. Kymenlaakson kokonaismaakuntakaava 2040 valmistelu käynnistettiin talvella 2016. Kymenlaakson kokonaismaakuntakaava 2040:n tavoitteena on toimiva ja kestävä Kymenlaakso. Yleiset tavoitteet ovat:

- Maakuntakaava luo edellytykset hyvälle elin- ja toimintaympäristölle ja sitä kautta vahvistaa Kymenlaakson kilpailukykyä ja elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä.
- Maakuntakaavalla kehitetään sosiaalisesti, taloudellisesti ja ympäristön kannalta vastuullista yhdyskuntarakennetta sekä tuetaan luonnonvarojen kestäväää käyttöä ja yhdyskuntarakenteen ekotehokkuutta.
- Kymenlaakso on vetovoimainen asuin- ja toimintaympäristö

Maakuntien liittojen uudeksi tehtäväksi on maankäyttö- ja rakennuslaissa (§ 19) linjattu merialuesuunnitelmien laatiminen vuoteen 2021 mennessä. Merialuesuunnittelun tarkoituksena on edistää merialueen eri käyttömuotojen kestäväää kehitystä ja kasvua, merialueen luonnonvarojen kestäväää käyttöä sekä meriympäristön hyvän tilan saavuttamista. Merialuesuunnitelma laaditaan aluevesille ja talousvyöhykkeelle.

Kuva 1. Aluepoliittisen lainsäädännön määrittämä suunnittelujärjestelmä maakunnallista aluekehitystyötä varten.

3. Maakuntaohjelman rooli maakunnallisen tahtotilan muodostajana

Maakunnan liitoilla on asema yhteen sovittavana sekä kokoavana ja vetovastuussa olevana aluekehittämisen viranomaisena. Maakuntaohjelma sovittaa Kymenlaakson näkökulmasta yhteen alueen omat, maakunnan toimijoille yhteiset sekä Suomen ja EU:n kehittämistavoitteet. Maakuntaohjelma on kuvaus siitä, miten nämä tavoitteiden kokonaisuus Kymenlaaksossa toteutetaan ja millainen työnjako aluekehityksen eri instrumenteilla maakunnassa on.

Valtioneuvoston hyväksymät valtakunnalliset Alueiden kehittämisen painopisteet 2016-2019 ovat:

- Uudistumisella kasvua
- Elinvoimaa alueverkostoista
- Hyvinvointia kumppanuuksilla.

Kuva 1. Valtakunnalliset alueiden kehittämisen painopisteet 2016-2019. Kuva: Työ- ja elinkeinoministeriö.

Maakuntaohjelman laadinnassa huomioitavia linjauksia, strategioita ym.

- Työ- ja elinkeinoministeriön kirje maakuntien liitoille 9.11.2016
- Valtakunnalliset alueiden kehittämisen painopisteet 2016-2019, valtioneuvosto
- EU:n Itämeri-strategia
- Alueelliset innovaatiot ja kokeilut (AIKO) -toimenpiteet ja -suunnitelmat
- Kokonismaakuntakaava 2040 tavoitteet
- Kymenlaakson Luonnonvarastrategia 2020
- Kymenlaakson Ilmasto- ja energiastrategia 2020
- Kymenlaakson Älykkään erikoistumisen strategia RIS3

4. Suunnittelualue

Maakuntaohjelman suunnittelualueena on Kymenlaakson maakunta ja valmisteltavan merialuesuunnitelun myötä myös talousvyöhyke.

Kuva 2. Maakuntaohjelman suunnittelualue. Iitti liittyy Päijät-Hämeen maakuntaan 1.1.2019. Merialuesuunnittelun myötä pohditetaan myös talousvyöhykkeen kestävää hyödyntämistä.

5. Kymenlaakson maakuntaohjelman alustavat painopistealueet

Maakuntaohjelma on yleispiirteinen strategia-asiakirja, jolla on selkeä elinkeinopoliittinen painotus. Tavoitteena on luoda edellytykset maakunnan tasapuoliseen ja kestävään toimintaympäristön kehittämiseen.

Maakuntaohjelman alustavat toimintalinjat keskittyvät liiketoiminta- ja osaamisympäristöön, asuinympäristöön, innovaatioympäristöön ja liikenneyhteyksiin.

Ohjelman läpileikkaavina teemoina tulevat olemaan kansainvälisyys sekä kestävä kehitys. Maakuntaohjelman sisältö täsmentyy ohjelman laatimis- ja arviointiprosessin aikana.

6. Osallistuminen ja vaikutusten arviointi

6.1 Taustaa

EY:n direktiivi suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutusten arvioinnista (2001/42/EY) säätelee suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutusten arviointia. Direktiivi toteutetaan Suomessa lailla viranomaisten suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutusten arvioinnista. Tämä ns. SOVA-laki mahdollistaa ympäristönäkökohtien ottamisen huomioon aiempaa paremmin jo suunnitelmien ja ohjelmien valmistelun alkuvaiheessa. SOVA-lain tavoitteena on edistää ympäristövaikutusten arviointia ja huomioon ottamista viranomaisten suunnitelmien ja ohjelmien valmistelussa ja hyväksymisessä, parantaa yleisön tiedonsaantia ja osallistumismahdollisuuksia sekä edistää kestävästä kehityksestä.

Viranomaisella on SOVA-lain mukaan velvollisuus selvittää ja arvioida valmistelemiensa suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutukset, jos niiden toteuttaminen voi vaikuttaa merkittävästi muun muassa ihmiseen, luontoon ja sen monimuotoisuuteen, rakennettuun ympäristöön, maisemaan tai luonnonvaroihin. Maakuntaohjelma on tällainen SOVA-lain mukainen ympäristöarviointia edellyttävä ohjelma.

6.2 Osalliset

Maakuntaohjelman valmisteluun toivotaan osallistuvan kaikkien, joita Kymenlaakson maakunnan kehittäminen kiinnostaa. Jokainen prosessin osallinen on oikeutettu saamaan tietoa ja lausumaan mielipiteensä maakuntaohjelman tavoitteista ja sisällöstä.

Maakuntaohjelma valmistellaan yhteistyössä kuntien, valtion viranomaisten ja alueen kehittämiseen osallistuvien yhteisöjen ja järjestöjen sekä muiden vastaavien tahojen kanssa. Eryteisesti kiinnitetään huomiota uuteen maakuntaan koottavien nykyisten eri organisaatioiden vahvaan osallisuuteen maakuntaohjelman valmistelutyössä.

Kymenlaakson maakuntaohjelman osallisia ovat mm.

- Kymenlaakson asukkaat
- Elinkeinoelämä
- Kunnat
- Järjestöt
- Oppilaitokset
- Viranomaiset
- Kehittämissyhtiöt

6.3 Vaikutusten arviointiprosessi

Maakuntaohjelman SOVA-lain mukainen arviointi tähtää parhaan mahdollisen ratkaisuvaihtoehdon löytymiseen ja mahdollisten haittavaikutusten lieventämiseen.

Ympäristöselostus on arviointiprosessin keskeinen asiakirja. Selostuksessa esitetään tiedot ohjelmasta ja tarkastelluista vaihtoehdoista sekä arvioidaan maakuntaohjelman toteuttamisen todennäköisesti merkittävät ympäristövaikutukset

Maakuntaohjelman vaikutusten arviointi osana suunnitelman laatimista koko valmisteluprosessin ajan edistää vuorovaikutusta sekä tukee maakuntaohjelman valmistelua, päätöksentekoa, toteuttamista ja seurantaa.

Arvioinnin suunnitteluvaihe

Suunnitteluvaiheessa laaditaan ympäristövaikutusten arviointisuunnitelma ja suunnitellaan vuorovaikutuksen järjestämistä. Suunnitteluvaiheen tarkoitus on tukea varsinaista arvioinnin ja vuorovaikutuksen toteutusta ja parantaa arvioinnin ja ohjelman valmistelun integrointia. Lisäksi ilmoitetaan ympäristöselostuksen aiotusta sisällöstä ja valmistelusta sekä kuullaan yleisöä ja viranomaisia (SOVAL 8§).

Arviointivaihe

Arviointivaiheessa selvitetään ohjelmaluonnoksen ympäristövaikutuksia ja järjestetään vuorovaikutusta. Vaikutusten arviointi tapahtuu ohjelman laatimisprosessin yhteydessä joka tuottaa tietoa ohjelman laadinnan tueksi. Prosessi palvelee samalla ohjelman hyväksymistä, toteutusta ja seurantaa. Arviointivaiheessa asetetaan ohjelmaluonnos ja sen ympäristöselostus nähtäville.

Ohjelman hyväksymisvaihe

Hyväksymisvaiheessa tiedotetaan suunnitelman ja ohjelman hyväksymisestä ja siitä, miten prosessin aikana esille tulleita kommentteja, mielipiteitä ja lausuntoja on otettu huomioon ja miten ne ovat vaikuttaneet ohjelman sisältöön ja mahdollisten vaihtoehtojen valintaan.

Ympäristövaikutusten seuranta

Ohjelman ympäristövaikutuksia seurataan ympäristöhaittojen ehkäisemiseksi ja vähentämiseksi. Seurantaa varten laaditaan ehdotus seurantaohjelmaksi. Maakuntaohjelman ympäristövaikutusten seurannassa hyödynnetään Kaakkois-Suomen ekotehokkuuden seurantaan kehitettyjä ECOREG-indikaattoreita.

6.4 Arvioinnin toteutus

Arviointiprosessin toteuttamisesta vastaa Kymenlaakso liitto. Ohjelman vaikutusten arviointi tapahtuu sisäisenä asiantuntija-arviona. Asiantuntijatyöryhmät, kuten esim. Kymenlaakson ympäristöpoliittinen neuvottelukunta osallistuu tarpeen mukaan arviointiprosessiin.

Ohjelma arvioidaan toimintalinjoittain. Lisäksi arvioidaan yhteisvaikutuksia. Arvioinnissa käytetään arviointitulukkoja. Merkittäviä vaikutuksia kuvataan myös sanallisesti.

Arvioinnissa käsitellään lähtökohtaisesti kaksi vaihtoehtoa:

Vaihtoehto 0: Ohjelmassa esitettyjä toimenpiteitä ei toteuteta

Vaihtoehto 1: Ohjelma toteutetaan kaikilta osin.

Lisäksi arvioidaan muita vaihtoehtoja sekä myös skenaarioita sen mukaan, kun niitä esitetään maakuntaohjelmaluonnoksessa.

Arvioinnissa huomioidaan keskeiset taloudelliset, sosiaaliset kulttuuriset ja ympäristölliset vaikutukset (kapale 6.5) Arvioinnin tarkkuusaste on suhteessa ohjelman yleispiirteisyyteen.

6.4 Ympäristöselostus

Ympäristöselostus on arviointiprosessin keskeinen asiakirja. Selostuksessa esitetään tiedot ohjelmasta ja tarkastelluista vaihtoehtoista ja arvioidaan ohjelman ja tarkasteltavien vaihtoehtojen toteuttamisen todennäköisesti merkittävät ympäristövaikutukset.

Ympäristöselostuksen sisältö:

Yleinen osa

- Ohjelman tausta, sisältö, tavoitteet
- Suhde muihin ohjelmiin
- Ohjelman kannalta olennaiset kansalliset ym. ympäristötavoitteet
- Vaikutusalue
- Arviointimenetelmän kuvaus
- Vaihtoehtojen käsittely
- Nykytilan arviointi
- Ympäristövaikutusten keskinäiset vuorovaikutus-suhteet
- Todennäköinen kehitys, jos suunnitelmaa tai ohjelmaa ei toteuteta
- Oletukset epävarmuudet
- Toimenpide-ehdotukset haitallisten vaikutusten ehkäisemiseksi
- Ehdotus seurantaohjelmaksi
- Lähdeluettelo

Arviointiosa

- Vaikutukset yhdyskuntarakenteeseen
- Vaikutukset liikennemääriin
- Vaikutukset energiakulutukseen
- Vaikutus päästöihin, ilman laatuun ja ilmastoon
- Vaikutukset kulutukseen ja tuotantoon
- Vaikutukset aineelliseen omaisuuteen
- Vaikutukset maisemaan kaupunkikuvaan ja kult-tuuriperintöön
- Vaikutukset luonnonoloihin ja luonnonvaroihin esim. Natura 2000 alueisiin
- Vaikutukset vesi- ja jätehuoltoon
- Vaikutukset ihmisten terveydelle ja hyvinvointiin
- Vaikutukset ihmisten elinoloihin ja viihtyvyyteen
- Vaikutukset tutkimukseen ja koulutukseen
- Rajojen ylittäviä kielteisiä vaikutuksia
- Vaikutukset lähialueen ympäristöyhteistyöhön
- Muu mahdolliset ympäristövaikutukset

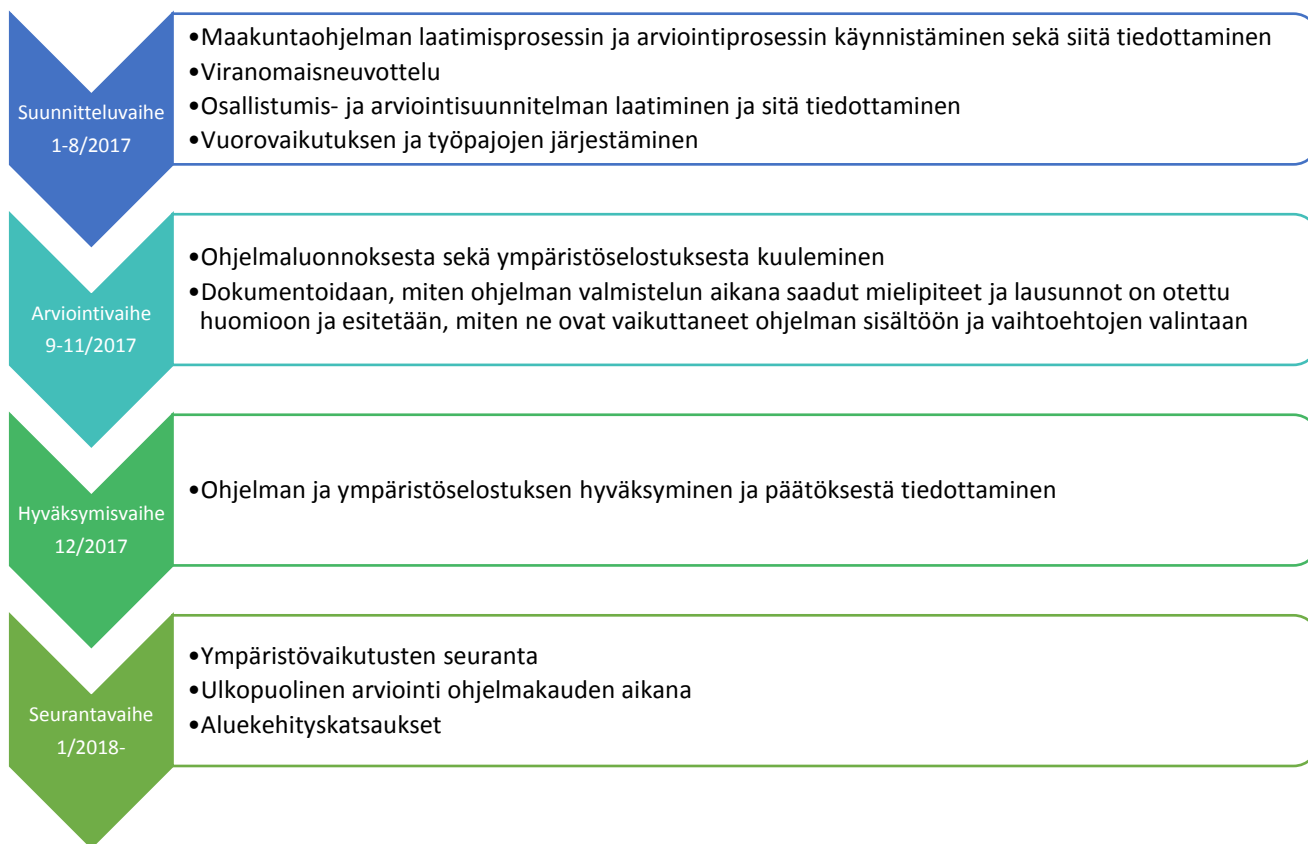
Erityistarkastelun kohteita

- Ilmastonmuutoksen torjuminen
- Sopeutuminen ilmastonmuutokseen
- Luonnonvarojen kestävä hyödyntäminen
- Ekotehokkuuden parantaminen

Yhteenveto

- Yleistajuinen ja lyhyt yhteenveto ohjelman keskeisistä vaikutuksista

7. Aikataulu

8. Tiedottaminen ja vuorovaikutus

Kuulutukset

Maakuntaohjelman laatimistyön käynnistämisestä, ohjelmaluonnoksen ja sen ympäristöselostuksen nähtäville asettamisesta sekä ohjelman hyväksymispäätöksestä kuulutetaan Kymenlaakson liiton päätösten ja käytännön mukaisesti ja SOVA-lain edellyttämällä tavalla.

Kuulutukset julkaistaan maakunnallisissa lehdissä (Kymen- ja Kouvolan sanomat). Kuulutukseen liittyvät asiakirjat asetetaan nähtäville Kymenlaakson liiton virastossa sekä liiton internet-sivuilla (www.kymenlaakso.fi).

Viranomaisneuvottelu

Viranomaisneuvottelu järjestetään Kymenlaakson Liiton ja Kaakkois-Suomen ELY-keskuksen kesken. Viranomaisneuvottelussa käsitellään osallistumis- ja arviointisuunnitelmaluonnosta.

Maakuntaohjelman osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS)

Maakuntaohjelman osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta tiedotetaan maakuntaohjelman laatimistyön suunnitteluvaiheessa (Kuulutus maakuntaohjelman laatimistyön käynnistämisestä). Maakuntaohjelman OAS asetetaan nähtäville Kymenlaakson liiton virastossa ja se julkaistaan Kymenlaakson liiton Internet -sivuilla. OAS:sta voivat esittää mielipiteensä kaikki asiasta kiinnostuneet nähtävilläoloajan kuluessa.

Maakuntaohjelman luonnos ja sen ympäristöselostus

Yleisölle järjestetään mahdollisuus tutustua maakuntaohjelmaluonnokseen ja ympäristöselostukseen sekä esittää niistä mielipiteensä. Maakuntaohjelmaluonnos ja ympäristöselostus pidetään nähtävillä 30 päivän ajan Kymenlaakson liiton virastossa sekä Internet-sivuilla. Arvioitu nähtävilläoloaika on syksyllä 2017. Mieli-pide tai lausunto ohjelmasta on esitettävä kirjallisesti nähtävillä oloajan kuluessa.

Maakuntaohjelman luonnoksesta ja sen ympäristöselostuksesta pyydetään lausuntoja alueelliselta elinkeino-liikenne- ja ympäristökeskukselta sekä maakuntaohjelman laadinnan kannalta keskeisiltä viranomaistahoilta, -sidosryhmiltä ja yhteistyökumppanilta. Lausuntoja pyydetään mm. seuraavilta tahoilta:

- Kymenlaakson kaupungit ja kunnat
- Naapurimaakuntien liitot
- Maakunnassa toimivat keskeiset viranomaistahot
- Yhteisöiltä, joiden toimialaa ohjelmassa merkittävästi käsitellään
- Liikenteen ja teknisen huollon tahot, joiden toimialaa ohjelmassa merkittävästi käsitellään
- Keskeiset ympäristö ja luonnonvara-alalla toimivat tahot
- Alueella toimivat tutkimus- ja oppilaitokset
- Muut toimijat, joiden toimialaa ohjelmassa merkittävästi käsitellään sekä puolueiden piirijärjestöt

Tiedotustilaisuudet yleisölle

Yleisölle järjestetään tiedotustilaisuudet sekä Etelä- että Pohjois-Kymenlaaksossa. Yleisötilaisuudet pyritään järjestämään mahdollisuuksien mukaan jonkin toisen yleisötapahtuman yhteydessä, jotta asia tavoittaisi mahdollisimman monta henkilöä. Lisäksi yleisölle tiedottamisessa hyödynnetään muita yleisötapahtumia, joissa Kymenlaakson Liitto on mukana, esim. Viranomaiset Manskilla -tapahtumaa.

Myös sosiaalista mediaa hyödynnetään aktiivisesti. Lisäksi palautetta voi antaa jatkuvasti prosessin aikana, suoraan Kymenlaakson Liiton aluesuunnittelun henkilöstölle puhelimitse, sähköpostitse sekä facebookin kautta.

Päätäjien osallistaminen

Maakuntavaltuuston jäsenille järjestetään maakuntaohjelman laatimiseen liittyvä valtuustoseminaari.

Muiden sidosryhmien osallistaminen

Muille osallisille sidosryhmille, esim. ympäristöpoliittiselle neuvottelukunnalle ja MYR:lle tiedotetaan maakuntaohjelman etenemisestä ja annetaan mahdollisuus osallistua maakuntaohjelman laadintaan em. ryhmien kokousten yhteydessä.

Lisäksi maakuntaohjelman laatimisesta järjestetään tarpeen mukaan sidosryhmätyöpaja.

Päätökset

Maakuntahallitus käsittelee saadut mielipiteet ja hyväksyy niiden pohjalta laaditun ehdotuksen maakuntaohjelmaksi. Lopullisesti maakuntaohjelman hyväksyy maakuntavaltuusto. Maakuntahallituksen ja maakuntavaltuuston kokouksista ja päätöksistä tiedotetaan liiton internet-sivuilla. Liiton internet -sivuilta löytyvät kokousten aikataulut sekä esityslistat ja pöytäkirjat.

Yleisölle maakuntaohjelman hyväksymispäätöksestä tiedotetaan liiton internet-sivuilla ja maakuntalehdissä sekä sosiaalisessa mediassa (Facebook ja Twitter), uutiskirjeissä ja lehdistötiedottein. Päätös ja maakuntaohjelma ympäristöselostuksineen asetetaan nähtäville liiton virastoon ja internetsivuille.

Tieto maakuntaohjelman hyväksymisestä toimitetaan tiedoksi niille tahoille, joita asiaa käsiteltäessä on kuultu tai joilta on saatu lausunto. Päätös ja maakuntaohjelma ympäristöselostuksineen ja palautetaulukkoineen toimitetaan tiedoksi myös Suomen Ympäristökeskukselle sekä ao. ministeriöille.

9. Yhteystiedot

Kymenlaakson liiton virasto
Postiosoite: PL 35, 48601 KOTKA
Käyntiosoite: Karhulantie 36 B, 48600 KOTKA

Toimisto on avoinna arkisin Ma-Pe klo 09:00- 15:00
Kymenlaakson Liiton virallinen sähköpostiosoite on
virasto(at)kymenlaakso.fi

Henkilökohtaiset sähköpostiosoitteet ovat muotoa
etunimi.sukunimi(at)kymenlaakso.fi
Kymenlaakson liiton internet -sivut:
<http://www.kymenlaakso.fi>

Yhteyshenkilö:

Riitta Kallström, vs. aluekehitysjohtaja
puh. 050 368 3936

Lisätietoja antavat:

Toni Vanhala, kv-asiain päällikkö
puh. 040 512 3356

Anna-Riikka Karhunen, ympäristösuunnittelija
puh. 044 747 8515